

Servei de protecció al menor i a la família

Desprotecció infantil:

Aquesta situació suposa que no es satisfan les necessitats bàsiques del nin/a i això genera un dany o risc que dificulta o impedeix el desenvolupament integral.

Hi ha diferents tipologies de desprotecció infantil, emperò totes tenen unes característiques comunes:

- Constitueixen la manifestació i el resultat d'un conjunt de problemes que afecten el benestar familiar i el seu entorn present i passat.
- Afecten negativament la satisfacció de les necessitats bàsiques del nin/a i comprometen el seu desenvolupament adequat.
- Els seus efectes negatius augmenten en intensitat a mesura que la situació es fa crònica o és més severa.

Causes de la desprotecció

Tipologia de maltractaments

- **Maltractament prenatal:** falta d'atenció o esment, per acció u omissió, del cos de la futura mare o subministrament de substàncies o drogues que, conscientment o inconscient, perjudiquen el fetus.
- **Abandonament emocional:** falta persistent a les senyals (plors, rialles...), expressions emocionals i conductes procuradores de proximitat i interacció iniciades pel nin i la falta d'iniciativa d'interacció i contacte per part de les persones responsables de la seva atenció.
- **Maltractament físic:** qualsevol acció no accidental per part dels pares que provoquen una malaltia o un dany físic del nin o que el posi en greu risc de patir-lo.
- **Maltractament psíquic o emocional:** hostilitat verbal crònica en forma de insult, menyspreu, crítica o amenaça de abandó, i constant bloqueig de les iniciatives d'interacció infantils per part de qualsevol membre adult del grup familiar.
- **Abús/exploitació sexual:** contacte o interacció entre un menor i un adult en què l'adult utilitza el nin o la nina com a estímul sexual.
- **Negligència:** la situació en què les persones responsables de l'atenció del nin/a no atenen, temporalment o permanent, les seves necessitats físiques.

Mesures protectores:

- **Declaració de risc:** es considera situació de risc aquella en la qual, a causa de circumstàncies personals o familiars o per influència del seu entorn, la persona menor de dret es veu perjudicada en el seu

desenvolupament personal o social. I, encara que no assoleixi l'entitat, la intensitat o la persistència que fonamentarien la declaració de desemparament i l'assumpció de la tutela per aplicació de la llei, cal la intervenció de les administracions competents per eliminar, reduir o compensar les dificultats i evitar el desemparament.
(Art. 60 de la Llei 17/2006)

- **Guarda:** institució jurídica exercida pels pares respecte dels seus fills no emancipats o pels tutors respecte dels seus pupils, i que significa el deure de tenir-ne cura, tenir-los en la seva companyia, alimentar-los, educar-los i procurar-los una formació integral. Si bé són els pares o tutors ordinaris els que exerceixen la guarda d'un menor, hi ha determinats casos en què l'assumeix temporalment l'entitat pública competent en matèria de protecció de menors.
- **Tutela:** l'article 171.1 del Codi Civil considera com a **situació de desemparament** la que es produeix de fet, a causa de l'incompliment o de l'impossible o inadequat exercici dels deures de protecció establerts per les lleis per a la guarda de les persones menors de dret; o quan aquestes queden privades de l'assistència moral o material necessària d'acord amb el que estableix la legislació vigent.
Quan es declara una situació de desemparament, correspon a l'entitat competent, assumir-ne mitjançant resolució judicial, **la tutela administrativa**.

Acolliment familiar:

Mesura de protecció que adopta l'entitat pública competent com a forma d'exercir la guarda, mitjançant la qual una persona o nucli familiar se'n encarrega de tenir cura d'un menor, amb l'obligació de tenir-lo en la seva companyia, alimentar-lo, educar-lo i procurar-li una formació integral. Tot això, amb la finalitat d'integrar-lo en una vida familiar que substitueixi o complementi temporalment a la seva d'origen.

Acolliment familiar simple: és l'acolliment amb finalitat temporal, perquè es preveu que el menor pugui retornar a la família pròpia, o perquè se'n està a l'espera d'una altra mesura més estable o definitiva.

- **Programa famílies Cangur**

Acolliment familiar permanent: està pensat per als menors que, per les seves circumstàncies, no poden tornar a la seva família biològica i no són susceptibles de ser adoptats. En aquests casos, l'entitat pública pot sol·licitar al Jutge que concedesqui als acollidors algunes facultats de la tutela ordinària, amb la finalitat de fer-los més fàcil el compliment de les seves obligacions.

- Programa famílies Niu

Acolliment familiar preadoptiu: quan sigui necessari establir un període de adaptació de les persones menors donat a la família abans de presentar la proposta d'adopció, l'òrgan competent pot formalitzar un acolliment familiar preadoptiu. Es farà sempre que les persones acollidores compleixin els requisits necessaris per adoptar, i hagin estat seleccionades per adoptar la persona menor donat i hagin donat a l'òrgan competent el consentiment a l'adopció.

La persona o persones que acullin persones menors donat han de ser declarades idònies.

L'acolliment preadoptiu és objecte de seguiment per professionals. Aquest es pot formalitzar en el moment en què l'òrgan competent presenta la seva proposta d'adopció de l'infant o de l'adolescent davant l'autoritat judicial.

(Article 85, Llei 11/2006).

Acolliment residencial:

L'acolliment residencial és una mesura de protecció alternativa al medi familiar, quan ho requereixen els interessos del menor. Consisteix en l'ingrés i acollida d'un menor en un centre de forma temporal.

Els centres han d'assumir la responsabilitat del menor i vetllar pel seu desenvolupament integral, garantint una adequada satisfacció de les seves necessitats biològiques, afectives, educatives i socials en un ambient de seguretat i protecció.

L'Institut Mallorquí d'Afers Socials disposa d'un total de 330 places residencials, 87 de les quals són en centres de titularitat pública i la resta, 243, concertats amb entitats col·laboradores.

Tipologia de centres:

♣ Centres de primera acollida

Es tracta d'un recurs que dóna resposta immediata als casos en què es detecta una situació de risc greu per a la integritat física o psíquica de l'infant, i en els quals cal una intervenció urgent.

La recepció dels menors es fa de manera immediata a la derivació del Servei de Protecció al Menor i Atenció a la Família, des de la fiscalia, des del poder judicial o dels cossos de seguretat (policia local, policia nacional i guàrdia civil).

- **CAT Puig des Bous.** Menors de 0 a 12 anys. Nbre. places:30
- **CAT Son Jeroni .** Menors de 13-17 anys. Nbre. places: 12
- **Centre Acollida Menors Immigrants, NORAI.** Menors de 13-17 anys. Nbre. de places: 15.

♣ **Centres residencials:**

Són un recurs per a menors amb edats compreses entre els 3 i els 17 anys, subjectes a mesures de protecció. Pels problemes familiars que presenten, cal un recurs residencial a mitjan o llarg termini.

Són centre oberts i integrats dins la comunitat. En aquest sentit, els menors residents participen dels recursos comunitaris com un ciutadà més, facilitant-los el desenvolupament dins d'un àmbit normalitzat.

♣ **Centres propis:**

- **Llar la Vileta.** Menors de 3-17 anys. Nbre. de places: 10.
- **Llar Rafal Vell.** Menors de 3-17 anys. Nbre. de places: 10.
- **Llar Son Gibert.** Menors de 3-17 anys. Nbre. de places:10.
- **Llar Son Bosch Nou.** Menors de 13-17 anys. Nbre. de places: 12.

♣ **Centres col-laboradors:**

- **Minyones.** Menors de 3-13 anys. Nbre. de places: 30.
- **Betlem.** Menors de 3-13 anys. Nbre. de places: 10.
- **Pare Montalvo.** Menors de 3-13 anys. Nbre. de places: 20.
- **Llar es Raiguer:** Menors de 3-17 anys. Nbre. de places: 24.
- **Llar Llevant:** Menors de 3-13 anys. Nbre. de places: 10.
- **Quart Creixent:** Menors de 9-14 anys. Nbre. de places: 14.

- **Llar el Temple:** Menors de 3-17 anys. Nbre. de places: 43.
- **Centre Educatiu Bellamar.** Menors de sexe masculí, de 13-17 anys. Nbre. de places: 10.
- **Centre Educatiu Illa.** Menors de sexe femení, de 13-17 anys. Nbre. de places: 10.
- **Centre Juvenil Auborada.** Menors de 15-17 anys. Nbre. de places: 8.
- **Residencial Juvenil GREC.** Menors de sexe masculí, de 13-17 anys. Nbre. de places: 8.
- **Pista d'Aterratge.** Menors de 13-17 anys. Nbre. de places: 8.
- **Residència Jorbalan.** Menors de sexe femení, de 15-20 anys. Nbre. de places: 12.
- **Ítaca:** Menors de 16-17 anys. Nbre. de places: 6.
- **Projecte Caliu:** Menors de sexe femení embarassades o amb càrregues familiars, de 16-20 anys. Nbre. de places: 6.
- **Residència Infantil Es Casal:** Menors de 0-17 anys amb greus discapacitats. Nbre. de places: 5.
- **Mater Misericordiae:** Menors de 0-17 anys amb greus discapacitats. Nbre. de places: 10.

Adopció:

L'adopció és una institució de dret de família mitjançant la qual una persona s'integra plenament en la vida familiar d'una altra persona o persones amb els mateixos efectes que produeix la filiació biològica, rompent amb els vincles jurídics del menor amb la família anterior. Per tot això, les persones que adopten un menor tenen totes les obligacions i drets derivats de la pàtria potestat.

L'adopció s'ha de constituir mitjançant una resolució judicial, que sempre ha de tenir en compte l'interès de la persona menor de dret adoptada i la idoneïtat de la persona o de les persones adoptants per exercir la pàtria potestat. (Art. 92, Llei 11/2006).

És una mesura encaminada a dotar d'una llar permanent els menors que es troben en situació d'abandonament.

Adopció internacional: des d'un punt de vista jurídic, és quan els adoptants espanyols adopten un menor estranger. Suposa un desplaçament del nin/a des del seu país d'origen al país de residència dels pares adoptius.

Correspon a l'entitat pública competent:

- a) Rebre i tramitar les sol·licituds, directament o mitjançant entitats acreditades.
- b) Expedir els certificats de idoneïtat i expedir el compromís de seguiment i, si escau, trametre al país corresponent els informes de seguiment.
- c) Acreditar, controlar, inspeccionar i elaborar les directrius d'actuació de les entitats mediadores en el seu àmbit territorial. Les funcions de mediació que han de fer les entitats acreditades són les següents:
 - 1r. Informar i assessorar les persones interessades en matèria d'adopció internacional.
 - 2n. Intervenir en la tramitació d'expedients d'adopció davant les autoritats competents, tant espanyoles com estrangeres.
 - 3r. Assessorar i donar suport a les persones sol·licitants d'adopció en els tràmits i en les gestions que han de fer a Espanya i a l'estranger. (Art. 95, Llei 11/2006).

Servei de postadopció: es tracta d'un servei gratuït dirigit a les famílies adoptives i als seus fills adoptats, amb la intenció de donar suport més enllà del procés d'adopció, tenint en compte les dificultats de tipus emocional, familiar, social i educatiu que es puguin presentar.

El servei de postadopció de l'IMAS ofereix a les famílies:

- Formació, orientació i ajuda per resoldre dubtes, conflictes, crisis i dificultats que puguin sorgir quan ja s'ha adoptat el menor.
- Atenció psicològica personalitzada, individual i familiar.
- Tallers sobre pautes i límits, l'adolescència, la revelació, la vinculació afectiva, etc. I grups d'ajuda per a pares adoptius i menors adoptats.
- Acompanyament en la recerca dels orígens familiars.

Servei d'Infància i família:

Programa de tractament psicoterapèutic adreçat a menors es troben sota mesures de protecció, amb els objectius següents:

- a) Tractament i rehabilitació de les seqüeles psicològiques, emocionals i/o relacionals produïdes pel maltractament:

- Subprograma de tractament i rehabilitació de nins i nines víctimes de abusos sexuals.
 - Subprograma de tractament i rehabilitació amb menors víctimes de maltractes i negligència que resideixen en un centre.
- b) Treballar les dificultats derivades de la separació provisional i la posterior reunificació.
- c) Treballar les dificultats derivades de la separació definitiva i la posterior acceptació d'un acolliment familiar.

Programes de mediació i integració familiar:

- Suport per a menors que es troben en acolliment familiar amb família externa
Destinataris: menors en acolliment familiar permanent amb família externa
Entitat: Fundació Natzaret.
Telèfon: 971730606
- Suport per a menors que es troben en acolliment familiar en família extensa.
Destinataris: menors en acolliment familiar permanent amb família extensa
Entitat: INTRESS
Telèfon: 971425804
- Preparació, suport i seguiment de la emancipació de joves en situació de desprotecció, guarda o tutela.
Destinataris: menors a partir de 16 anys en situació de protecció i joves a partir de 18 anys que han estat sota mesura de protecció amb anterioritat.
Entitat: GREC.
Telèfon: 971409051
- **espai familiar+** Servei socioeducatiu per a infants i famílies.
Destinataris: menors de 0 a 3 anys i les seves famílies, en programa de preservació i reunificació familiar.
Entitat: XIAIF
Telèfon: 656696454/ 675320867
- Intervenció professional en visites familiars de menors en situació de protecció.
Destinataris: menors que es troben en situació de acollida familiar o en un centre amb un grau de circumstàncies que impedeixen fer la visita amb garanties.
Entitat: Fundación Aldaba
Telèfon: 971763325 ext. 1250/ 638047524

- Assistència socioeducativa a famílies i menors dins l'àmbit familiar.
Destinatari: menors de 0 a 17 anys i les seves famílies.
Entitat: GREC
Telèfon: 971409051

- **Es Ferreret**: Centre d'atenció educativa i de desplaçament infantil i juvenil.
Destinatari: menors de 3 a 13 anys amb mancances educatives i dificultats socioculturals de famílies en risc social.
Entitat: Associació veïns i veïnes del Camp Rodó.
Telèfon: 971752523

- **Labor [Activ@te](#)**: Programa d'inserció Sociolaboral per a joves en situació de desprotecció.
Destinatari: menors de 14 a 17 anys amb greus dificultats en el procés d'adquisició de la seva autonomia personal, social i d'accés al mercat laboral.
Entitat: Fundació Diagrama.
Telèfon: 971764764/971498173